

**ТЕМА: ІНФОРМАЦІЙНЕ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИКЛАДНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ
ІНФОРМАЦІЯ І ЇЇ РОЛЬ У
ПОЛІТИЧНІЙ ПРАКТИЦІ.**

Студентка групи 6.0526
Таравевіч Катерина

З огляду на ці зміни управління інформаційними потоками та інформаційними технологіями стає головним важелем політичної влади, а мистецтво управління політичною інформацією визначає успіх майбутнього політичного розвитку. У межах комунікативного підходу політична влада інтерпретується не тільки і не стільки як обмежена часом та простором певна субстанція впливу, підпорядкування, сили або ставлення. Скоріше за все вона сприймається як особливий різновид соціальної взаємодії політичних суб'єктів, а також як специфічна форма соціальної комунікації між суб'єктами та об'єктами політичної діяльності з приводу отримання, зберігання, відтворення та трансформації політичної інформації з метою вироблення адекватних або неадекватних до політичних цінностей суспільних рішень.

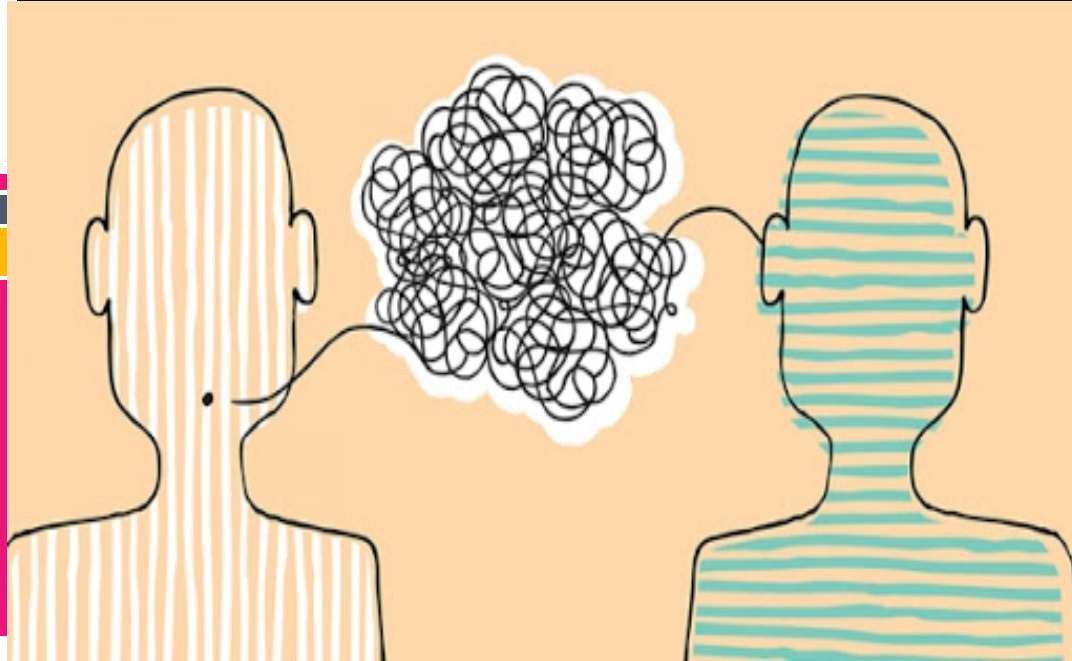

Поняття «інформаційної політики» як форми політичної практики

Якщо в минулому держави намагалися захопити фізичний простір один одного, то сьогодні те саме відбувається з інформаційним і віртуальним просторами.

Інформаційна політика – це використання ресурсів публічної влади для вибору ефективних шляхів вирішення найбільш гострих проблем розвитку інформаційної сфери. До числа таких проблем можна віднести підвищення якості життя всіх суб'єктів суспільства, зміцнення державних гарантій прав і свобод людини і громадянина в галузі інформаційної діяльності, прискорення переходу суспільства до інформаційної (постіндустріальної) фази розвитку, створення індустрії конкурентоспроможних інформаційних технологій, забезпечення безпеки інформаційних і комунікаційних систем критично важливих об'єктів, збереження культурних і моральних цінностей народу тощо.

Інформаційна політика займається організацією процесів породження, розповсюдження та зберігання інформації в соціальних системах, що є досить чутливими до внутрішніх і зовнішніх інформаційних потоків. Тому такі процеси породження, розповсюдження та зберігання інформації організовуються й контролюються всіма суспільствами.

Головними напрямками і способами інформаційної політики є:

- забезпечення доступу громадян до інформації;
- створення систем і мереж інформації;
- зміцнення матеріально-технічних, фінансових, організаційних, правових і наукових основ інформаційної діяльності;
- забезпечення ефективного використання інформації;
- сприяння постійному оновленню, збагаченню та зберіганню інформаційних ресурсів;
- створення загальної системи охорони інформації.

Соціальна система може підсилювати статус тих чи інших повідомлень, а може взагалі виводити їх із публічного простору, якому притаманна цензура. Потрібні повідомлення тиражуються, а непотрібні – цензуються. В чистому вигляді так працюють тільки тоталітарні держави, роблячи акцент саме на цензуруванні. Але й демократичні держави можуть підсилювати або послаблювати ті чи інші повідомлення, наділяючи їх більшою чи меншою увагою.

- Що можуть і хочуть контролювати держави? Наступні чутливі сфери:
 - - державні таємниці,
 - - науково-технічні та військові секрети,
 - - мораль (у першу чергу це стосується насилля та порно в публічному просторі),
 - - виступи за і проти державного ладу.

Американський вчений Дж. Аркілла виділяє не лише більш звичне процесне розуміння інформації, коли нею вважається те, що передається. Він також акцентує увагу на структурному розумінні інформації – як того, що лежить у базисі будь-якої структури. Відповідно, змінюючи цю базову інформацію, ми можемо отримати іншу структуру.

Приклад – перебудова. Зміна базової інформації, як наслідок, стала вимагати зміни всієї структури. На новій базисній інформації була побудована інша структура.

Ми можемо реінтерпретувати цей розподіл наступним чином: структурне розуміння задає стратегічну інформацію, а процесне – тактичну. Стратегічна базова інформація є незмінним набором, із яким ніхто не дискутує, його навіть не можна змінювати. Тактична інформація породжується з урахуванням обмежень, що задані стратегічною інформацією.

Отже :

Інформаційна політика – це сукупність основних напрямів і способів діяльності по одержанню, використанню, поширенню та зберіганню інформації.

Головними напрямками і способами інформаційної політики є:

- **забезпечення доступу громадян до інформації;**
- **створення систем і мереж інформації;**
- **зміцнення матеріально-технічних, фінансових, організаційних, правових і наукових основ інформаційної діяльності;**
- **забезпечення ефективного використання інформації;**
- **сприяння постійному оновленню, збагаченню та зберіганню інформаційних ресурсів;**
- **створення загальної системи охорони інформації**

Комунікація і влада

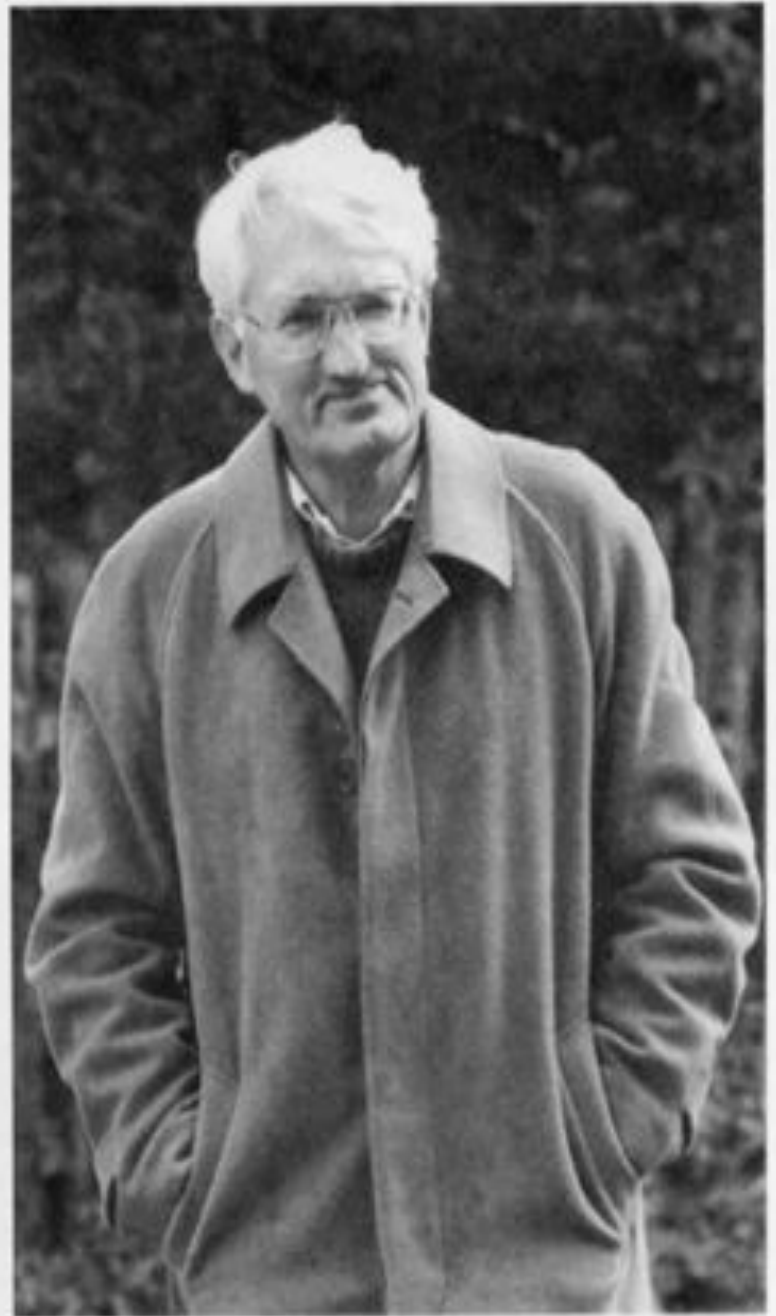
У даному напрямі досліджень природи політичної влади, перш за все варто виділити онтологічну концепцію Х. Арендт. На її думку, розуміння комунікативності соціальної реальності та її політичної сфери є можливим тільки з точки зору онтології, бо ґрунтується на тому, що політична влада в сучасному світі не суміщається з насиллям, а навпаки, виступає як результат і прямий наслідок процесів безпосередньої взаємодії між людьми, у тому числі — інформативної, які живуть у згоді та підтримують існуючі політичні інститути публічно і всенародно.

Концепція засобів комунікації у якості підґрунтя теорії влади знаходить свій розвиток у роботі Н. Лумана, який поставив перед собою завдання дослідити феномен влади як символічно генералізуючого засобу комунікації сучасного суспільства. На його думку, політична влада — це не просто комунікація, а важливий засіб комунікації у суспільстві, що ґрунтується на іманентних властивостях комунікації таких, як виборність та інформативність. Разом з цим влада — це соціальний феномен, що має власні атрибутивні якості: спеціалізацію, символічність, узагальненість та легітимність. У свою чергу природа інформаційних процесів, що забезпечують роботу політичної влади, полягає у тому, що у ході діяльності, спілкування та взаємодії суб'єктів політичних стосунків приходить необмежений часом та простором процес відтворення та трансформації інформації, кодованою у певній мові, що потрапляє в керівні органи інститут політичної влади і у зворотному напрямку.

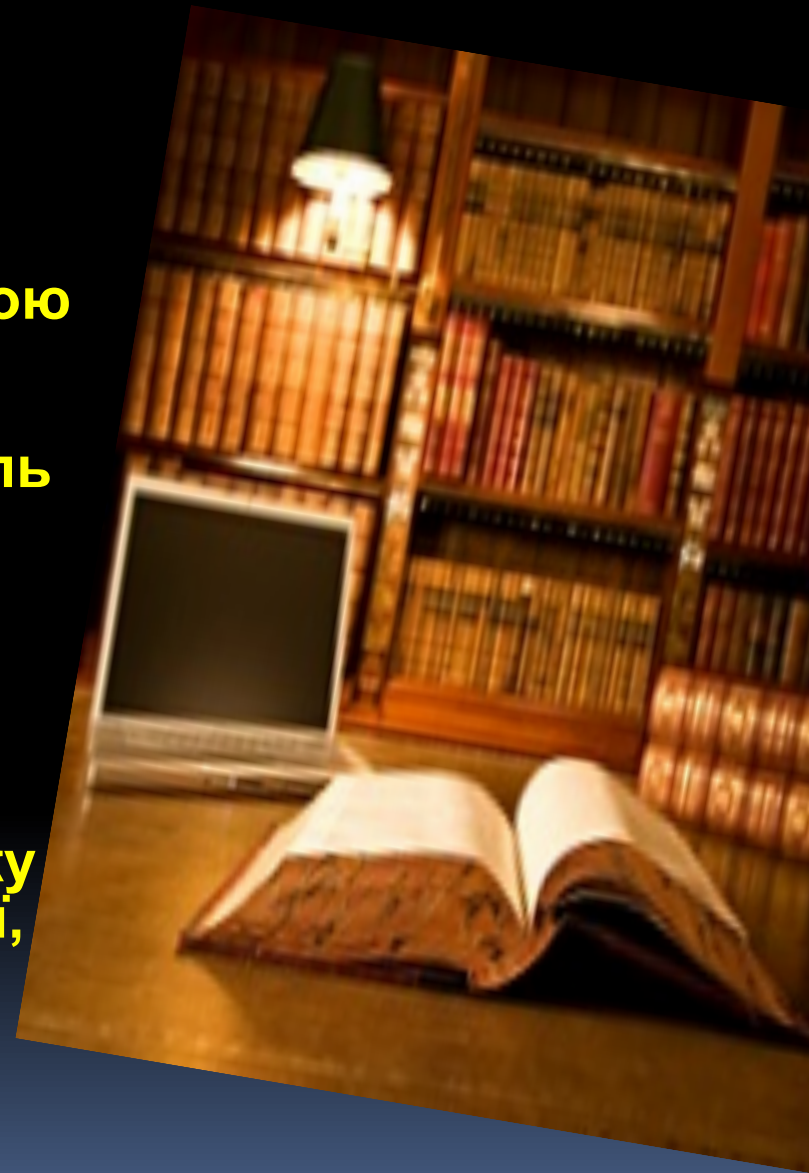
**Концепція комунікативної
раціональної влади Ю.
Хабермаса виходить з того,
що дієвість будь-якої
політичної системи залежить
від того, наскільки вона
обплутана та просякнута
тенетами комунікативного
контролю та управління.
Таким чином, політична
влада розглядається тут як
одна із важливих підсистем
політики, один із важливих
механізмів прискорення
процесів розвитку
соціальної системи,
динамічна комунікативна
система, що ґрунтується на
процесах збереження та
передачі інформації.**

Тематика інформаційного суспільства, розвитку світового ринку телекомунікацій, Інтернету не сходить зі сторінок провідних ділових вітчизняних і зарубіжних журналів. Колосальні обсяги інформації, присвячені цій тематиці, доступні зараз й Інтернету. Особливо це стосується висвітлення діяльності міжнародних і національних організацій з розробки і реалізації стратегій інформаційного розвитку. До найбільш цікавих джерел можна віднести Європейську Комісію Ради Європи, Організацію економічної співпраці розвитку, Всесвітній союз зв'язку, адміністративні органи, відповідальні за побудову інформаційної магістралі в США, Канаді, Великобританії, Німеччині, Франції, Австралії, Японії та інших країнах.

Актуальність входження України в інформаційне суспільство поступово усвідомлюється вітчизняним науковим і політичним співтовариством, про що свідчить велика кількість законодавчих актів у сфері інформації.

- Сучасна ситуація, що склалася у світі, характеризується такими рисами. Становлення інформаційного суспільства в різних країнах є передумовою для еволюційного переходу до наступної стадії розвитку людства, технологічною основою якої є індустрія створення, обробки і передачі інформації. Державі належить провідна роль у формуванні інформаційного суспільства, що координує діяльність різних суб'єктів суспільства в процесі його становлення, сприяє інтеграції людей в нове інформаційно-технологічне оточення, розвитку галузей інформаційної індустрії, забезпеченню прогресу демократії і дотримання прав особистості в умовах інформаційного суспільства.

у кінці 80-х років минулого століття А. І. Ракитов писав, що перехід до інформаційного суспільства означає, що найважливішим продуктом соціальної діяльності стає виробництво, експлуатація і використання послуг і знань, причому питома вага знань у цій бінарній формулі зростає. Справжнє інформаційне суспільство повинне забезпечити правові і соціальні гарантії того, що кожний громадянин суспільства, який знаходиться в будь-якому місці й у будь-який час, зможе отримати всю необхідну для його життєдіяльності та вирішення поставлених перед ним проблем інформацію. Інформаційне суспільство — це суспільство, де всі засоби інформаційної технології, тобто комп'ютери, інтегровані системи, кабельний, супутниковий та інший зв'язок, відеопристрій, програмне забезпечення, наукові дослідження, націлені на те, аби зробити інформацію загальнодоступною, що активно впроваджується у виробництво і життя.

Інформаційна політика України

Сьогодні Україна переходить від індустріального суспільства до інформаційного. На сучасному етапі інформаційна політика України здійснюється в умовах, коли концепція інформаційного суверенітету перебуває на стадії формування. Водночас інформаційна галузь належить до стратегічних інтересів будь-якої країни й потребує особливої уваги, тому на сьогодні дослідження теми державної політики є актуальним

Створені державними органами документи покликані визначити напрями інформатизації суспільства: Концепція формування і розвитку єдиного інформаційного простору України і відповідних інформаційних ресурсів, Концепція розвитку зв'язку, Доктрина інформаційної безпеки, Концепція інформатизації України, ухвалені Закони про інформацію, про друковані ЗМІ, про телебачення і радіомовлення, про інформаційні агентства, про рекламу, про авторське право і суміжні права, про державну таємницю, про науково-технічну інформацію, про захист інформації в автоматизованих системах, про участь України в міжнародному інформаційному обміні. Однак цілісного розгляду процесу становлення інформаційного суспільства в поєднанні технологічних, економічних, соціальних, правових і політичних чинників у вітчизняній літературі ще не так багато. Це пояснюється новизною самого об'єкта дослідження, контури якого зримо визначилися лише в останні роки.

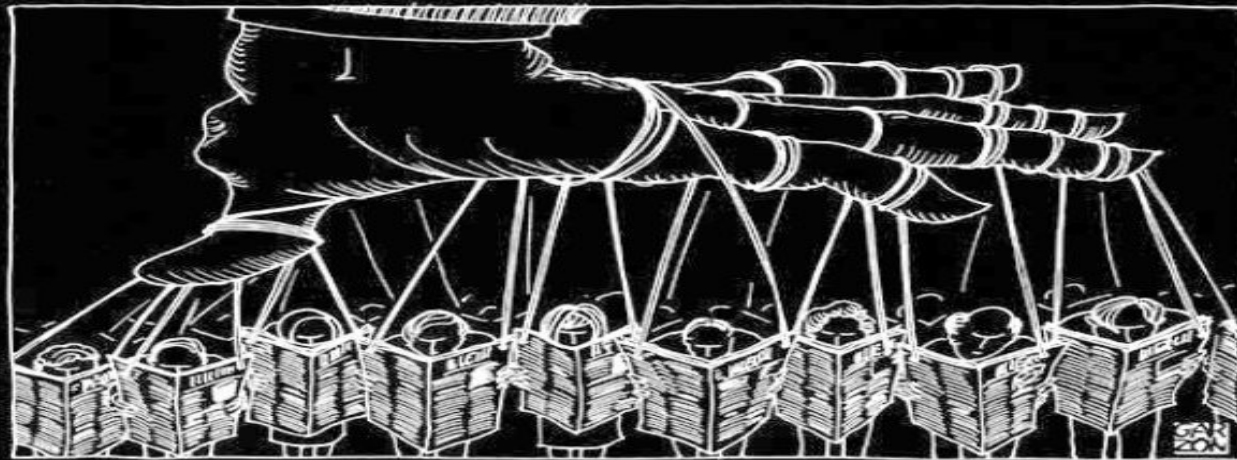
- **Вже на початковому етапі здійснення державної політики щодо розбудови інформаційного середовища в Україні було засновано майже тисячу телерадіоструктур різних форм власності й різних масштабів сфери дії - від загальнонаціональних до мікрорайонних. Ще не так давно єдиним володарем ефіру були лише державні телерадіокомпанії, а тепер слід віддати належне деяким недержавним телерадіоструктурам, що швидко досягли вагомих успіхів у рейтинговому змаганні за телеглядача та радіослухача. Сьогодні в Україні функціонують близько 800 телерадіостанцій, у тому числі 28 державних.**

- Так історично склалося, що, аналізуючи рівень свободи, перш за все мають на увазі політичні аспекти взаємовідносин по лінії “влада - суспільство - засоби масової інформації”. Економічні реалії функціонування ЗМІ часто залишаються в “тіні”. Однак вони не менш важливі, ніж політика владних структур. Справжня незалежність має ґрунтуватися на могутній фінансовій базі, що складається не тільки зі спонсорських внесків засновників, а й з надходжень з реклами та власних прибутків. Останні дві складові мають переважати - лише тоді можна говорити про незалежні, впливові ЗМІ, які дійсно є четвертою владою в громадянському демократичному суспільстві.

- В інформаційному просторі України склалася не зовсім сприятлива ситуація. Окремі сектори (друковані ЗМІ, книговидання, бібліотечний, архівний та кінематографічний комплекси) національного інформаційного простору не відповідають стандартам розвинених країн, зазнають подальшого скорочення й навіть руйнування. Хоч мережа Інтернет в Україні останніми роками використовується значно ширше й виявляє стійку тенденцію до зростання, однак далеко ще не досягла рівня передових держав. Її зростання є характерним здебільшого для великих міст

- **Аналіз сучасного стану доводить, що реформування галузі стосується не тільки матеріального й технічного забезпечення засобів масової інформації, зокрема державних, - мова йде не про декларування прийнятих законів, а про безпосереднє втілення їх в життя й переосмислення значення даної галузі в суспільстві. Проголошений керівництвом країни перехід до інформаційного суспільства визначає нові перспективи для досліджень і знаходження шляхів розбудови інформаційної галузі в Україні. З огляду на багатогранність зазначених питань ми пропонуємо такі рекомендації:**
 - **привести законодавчу базу в цій сфері у відповідність з міжнародними стандартами;**
 - **реформувати галузь;**
 - **забезпечити фінансування державних ЗМІ в повному обсязі;**
 - **провадити цілеспрямовану державницьку політику щодо пропагування курсу держави;**
 - **зменшити податковий тиск**

ВИСНОВКИ :

Усі намагаються контролювати процеси породження, розповсюдження та зберігання інформації. В різні періоди історії створювалися різноманітні фільтри в цих інформаційних процесах. Сьогодні інтернет різко знизив можливості держави з контролю інформаційного простору. Влада змушена створювати відповідні підрозділи (наприклад, це є в Росії, Ізраїлі, Китаї), що здатні утримувати думку держави в коментарях у інтернеті. Тобто моделюється вигідний державі квазі-природний розвиток інформаційного простору.

Сучасні інформаційні й телекомунікаційні технології стали настільки важливою частиною інфраструктури суспільства, що від них залежить не тільки технологічний, але й соціальний поступ, економічна конкурентоспроможність країни в цілому, її місце у світовій економіці, роль у міжнародному розподілі праці, здатність розвивати демократичні інститути, зростання нових робочих місць і т. п. Тобто ІТТ із технологічного чинника розвитку перетворилися у важливий елемент функціонування сучасного суспільства. Однак при такій трансформації їх подальше втілення вже залежить не тільки від прогресу науково-технічної думки, але й від соціально-економічних і правових умов, в яких вони існують.

Формуючи український інформаційний простір, ми повинні спиратися на стратегічні пріоритети, один з яких - розширення сфер функціонування української мови. Загалом інформаційна політика - це вираження політичної волі держави. Вона буде успішною й не залишиться декларацією про наміри в тому випадку, якщо ця воля буде недвозначною.